

AFRICAN BAR ASSOCIATION ASSOCIATION DU BARREAU AFRICAIN

نقابة المحامين الافارقة

www.afribar.org

بیانیه مطبوعاتی

کانون وکلای آفریقا (The African Bar Association) دادخواستی از خانواده یک دیپلمات ونزولائی به نام آقای الکس ساب دریافت کرده است. آقای الکس ساب تحت شرایط بسیار بحث برانگیز و متناقض با قوانین بین المللی و پروتکل های ECOWAS به طور غیرقانونی در کیپ ورد بازداشت شده است. شورای حکومتی کانون وکلای آفریقا (**Governing Council of the Association**) ، که به کمیته های حقوق بشر و حقوق بین الملل خود ماموریت داد تا موضوع فوق را بررسی کند، بدین وسیله با احترام نتایج تحقیق خود در این زمینه را به شرح زیر برای شما ارسال می کند:

(1) پس از دریافت دادخواست ، شورای حکومتی کانون بلافاصله کمیته حقوق بشر و شورای اجرایی را مأمور رسیدگی به ادعاهای خطیر مندرج در دادخواست را داد. نتیجه تحقیقات نشانگر تخلفات بسیار جدی از پروتکل های ECOWAS (اگواس - جامعه اقتصادی کشورهای غرب آفریقا و منشور اتحادیه آفریقا، نقض شدید حقوق بین الملل، تعدی از حقوق بشر و عدم اطاعت از دستورات دادگاه توسط دولت کیپ ورد است.

(2) کانون وکلای آفریقا براین عقیده است که، چنانچه مقامات کیپ ورد بلافاصله به رعایت قانون و احترام به کنوانسیون وین فراخوانده نشوند، منطقه اگواس و اتحادیه آفریقا به زودی با بحرانی بزرگ روبرو خواهد شد که عواقب ناگواری برای دیپلمات های ما و مصونیت دیپلماتیک آنها دربر خواهد داشت.

(3) سفیر "ساب" به عنوان فرستاده ویژه ونزولا در 12 ژوئن 2020 از کاراکاس به تهران سفر می کرد. ایشان، زمانی که هواپیمای وی جهت سوخت گیری در جزیره سال (Sal) کیپ ورد توقف کرد، بلزداشت شد. کانون وکلای آفریقا این بازداشت را به دو دلیل غیرقانونی می داند:

الف) اخطار قرمز در 25 ژوئن 2020 لغو شده است، اما کیپ ورد به بازداشت غیرقانونی سفیر ساب تا یک هفته بعد یعنی تا زمان دریافت درخواست استرداد از ایالات متحده ادامه داده است. نکته قابل توجه این است که نه تنها نخست درخواست استرداد فاقد سه صفحه نخست بود بلکه حکم بازداشت ضمیمه آن نیز به نام شخص دیگری و نه آقای ساب است.

ب) سفیر ساب به دلیل موقعیت خود به عنوان فرستاده ویژه ونزولا از مصونیت غیرقابل نقض برخوردار است. وی اسنادی به همراه داشت که نشانگر مصونیت دیپلماتیک و مأموریت ویژه بشردوستانه وی در سفر به ایران بوده است. کیپ ورد این اسناد را با انگیزه تأمین منافع خارجی خود نادیده گرفته است.

(4) کیپ ورد ادعا می کند که ملزم به پیروی از دستور دادگاه اگواس نیست زیرا پروتکل 2005 ، که صلاحیت رسیدگی به پرونده های حقوق بشر را به این دیوان اعطاء کرده است، را امضاء نکرده است. با کمال تأسف می خواهیم بگوییم که ادعای کیپ ورد در این مورد صحت ندارد و تنها نشانگر میزان واقعی فشار عوامل خارجی بر این کشور را منعکس می کند زیرا:

الف. کیپ ورد قضات دادگاه اگواس را منصوب کرد و رئیس دادگستری این کشور عضو کمیته قضایی جامعه اگواس است.

ب. همچنین، کیپ ورد با تعیین یک وکیل مدافع، دکتر هنریکه بورخس (Dr Henrique Borges) که دفاعیه کتبی خود را به این دادگاه ارائه کرده است و در جریان دادرسی اصلی به تاریخ 5 فوریه نیز توضیحات شفاهی خود در مورد پرونده را اظهار داشته است، به‌طور کامل در دادرسی دادگاه اِگواس شرکت کرده است.

پ. کیپ ورد با تصمیم سران ایالات و دولت‌های جامعه اِگواس در مورد تصویب پروتکل تکمیلی (Supplementary Protocol) مخالفت و یا کنارگیری نکرد. بیانیه نهایی بیست و هشتمین جلسه اقتدار سران کشورها و دولت‌های اِگواس به تاریخ 19 ژانویه 2005 در آکرا (Accra) مصداق این امر است. این بیانیه به نمایندگی از سران کلیه کشورها و دولت‌ها صادر و نظرات کلیه سران کشورها و دولت‌ها در مورد اعطای این صلاحیت به دادگاه اِگواس با تأثیر فوری را منعکس می‌کند.

ت. نخست وزیر وقت کیپ ورد "خوزه ماریا پریرا نئوز" (José Maria Pereira Neves) به عنوان نماینده این کشور در جلسه حضور یافت. ایشان، طبق ماده 2 (79) کنوانسیون 1969 وین در مورد قانون معاهدات، دارای صلاحیت انجام این وظیفه از طرف کیپ ورد بود. در راستای انجام این وظیفه، نخست وزیر کیپ ورد متعهد گردید بلافاصله کلیه مفاد پروتکل را، مطابق با کاربرد موقت پروتکل طبق ماده (1) 11 آن، اعمال کند.

(5) اقدامات کیپ ورد ناقض اصول پایه حقوق بین الملل در زمینه مصونیت‌های قضایی کشورها و اموال، نمایندگان، نمایندگان دیپلماتیک و کنسولی آن‌ها در قلمرو یک کشور خارجی طبق ماده 2 پاراگراف 1 منشور سازمان ملل متحد - جهت محافظت و حفظ اصل برابری حاکمیت در میان کشورها- است.

(6) سفیر ساب یک شهروند ونزوئلایی است که به طور قانونی وارد قلمرو کیپ ورد شده است. وی هنگام بازداشت مجبور به خرید "ویزای صادر شده در زمان ورود" شده است. از آنجا که ایشان به طور قانونی وارد کیپ ورد شده است، تنها به موجب تصمیمی که مطابق قانون گرفته شده است باید از آن کشور اخراج شود. کانون وکلای آفریقا براین عقیده است که تصمیمات اداری و قضایی کیپ ورد برای استرداد وی به ایالات متحده به منظور رسیدگی به اتهامات کیفری نه تنها با مفاد منشور آفریقا در مورد حقوق بشر و مردم بلکه با قوانین عرف بین المللی نیز مغایرت دارد.

(7) ما معتقدیم که عدم پیروی از تصمیم الزام آور دادگاه اِگواس (به عنوان یک نهاد چند ملیتی) در تاریخ 2 دسامبر 2020- مبنی بر تعلیق فوری استرداد سفیر "ساب" تا زمان اعلام تصمیم دادگاه در مورد صلاحیت پرونده، دسترسی به مراقبت‌های پزشکی تخصصی و دسترسی بدون محدودیت ایشان به اعضای خانواده و نیز وکلای داخلی و بین‌المللی به منزله تداوم کیپ ورد بر نقض قوانین بین‌المللی است. عدم پیروی از یک تصمیم قضایی بین المللی نه تنها به منزله نقض اصول اولیه و بنیادین حاکمیت قانون است، بلکه شرایط وخیمی در جامعه بین المللی برای کیپ ورد به وجود آورده است.

(8) از آنجا که سفیر "ساب" در تاریخ 24 دسامبر 2020 به عنوان نماینده دائمی جایگزین ونزوئلا در اتحادیه آفریقا گردیده است، اقدامات کیپ ورد بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد. ایشان به عنوان فرستاده ویژه ونزوئلا و نیز معاون نماینده دائمی ونزوئلا در اتحادیه آفریقا دارای حقوق بین‌المللی مضاعف است. امروزه، با توجه به تشدید روابط چندجانبه در دنیای کنونی، چنین اعتبار دوگانه‌ای برای بسیاری از دولت‌ها امکان پذیر و حتی ضروری است. قوانین عرفی و متعارف بین المللی و نیز تصمیمات قضایی مربوط به پرونده‌های پیشین در این زمینه، به ویژه تصمیمات دیوان بین‌المللی دادگستری (International Court of Justice) به عنوان ارگان اصلی قضایی سازمان ملل متحد (ماده 92 منشور ملل متحد) گویای این امر است. بنابراین، محافظت از مصونیت و عدم نقض این مصونیت در قلمرو کشور ترانزیت با تأثیر فوری اعمال می‌شود.

(9) طبق تحقیقات کانون وکلای آفریقا، ادعاهایی که علیه سفیر ساب توسط ایالات متحده مطرح شده است در ایالات متحده به چالش کشیده شده است. با کمال احترام، ما عقیده داریم این امر نشانگر آن است که کیپ ورد باید با این ادعاها برخوردی محتاطانه داشته باشد.

(10) از آنجا که دیپلمات اتحادیه آفریقا "سفیر ساب" در حال حاضر در یکی از کشورهای آفریقایی به نام کیپ ورد بازداشت شده است و در دفاع از موقعیت بسیار ارزشمند آفریقا در منطقه، کانون وکلای آفریقا از رئیس کمیسیون اتحادیه آفریقا درخواست می‌کند که اقدامات فوری در زمینه حفظ امتیازات دیپلماتیک دیپلمات‌های آفریقایی را انجام دهد.

کشورهای عضو اِگواس همچنین باید بسیار نگران عواقب وخیمتر نقض احکام و تصمیمات دادگاه جامعه اِگواس، مانند اقدام اخیر دولت کیپ ورد، باشد.

(11) ما معتقدیم که حقایق ذکر شده دلایل قاطعی برای غیرقانونی شمردن ماهیت اقدامات کیپ ورد است. چنین اقداماتی پیش زمینه‌ای خطرناک در حوزه قوانین ملی و نیز قوانین بین‌المللی معاصر، که حاکمیت قانون در آفریقا و سراسر جهان را تأمین می‌کند، محسوب می‌شود.

(12) اقدامات غیرقانونی دولت کیپ ورد نه تنها به اعتبار اِگواس و اتحادیه آفریقا لطمه می‌زند بلکه زمینه‌ای برای کشورهای بزرگ فراهم می‌کند که مصونیت دیپلماتیک و دیپلمات‌های ما را به بهانه‌های ساده و واهی سیاسی به مخاطره اندازد.

(13) این وضعیت غیرقابل قبول ممکن است سایر کشورهای عضو اِگواس و اتحادیه آفریقا را ترغیب کند در برابر فشارهای غیر قانونی تسلیم شود یا پروتکل‌های اِگواس و معاهدات کنوانسیون ژنو را نقض کند. این امر به نوبه خود منجر به هرج و مرج و از بین رفتن انسجام ما به عنوان یک گروه فرمانطقه ای می‌شود.

(14) ما از تیم وکلای پرونده آقای ساب در دادگاه اِگواس تقدیر می‌کنیم زیرا آن‌ها ضمن انجام وظایف حرفه‌ای خود از حاکمیت قانون و حقوق بین الملل دفاع می‌کنند.

(15) کانون وکلای آفریقا این وضعیت را برای مدافعان و متولیان قانون و تشریفات قانونی در منطقه اِگواس و قاره آفریقا شرم‌آور می‌داند. بنابراین، ما به دولت کیپ ورد توصیه می‌کنیم که در راستای قانون گام بردارد، به قانون احترام گذارد و آقای الکس ساب را فوراً آزاد کند تا به مأموریت قانونی خود ادامه دهد. اگر کیپ ورد به وظیفه قانونی خود در این راستا عمل نکند، انجمن وکلای آفریقا ممکن است خواستار تحریم‌های جامع علیه این کشور توسط اِگواس، اتحادیه اروپا و سازمان ملل متحد شود.

(16) در خاتمه، به منظور دفاع از موضع بسیار ارزشمند آفریقا، اتحادیه وکلای آفریقا از رئیس کمیسیون اتحادیه آفریقا درخواست می‌کند تا اقدامات فوری در جهت حفظ امتیازات دیپلماتیک دیپلمات‌های آفریقایی انجام دهد تا وضعیت دیپلماتیک آن‌ها همچون سفیر ساب، دیپلمات معتبر اتحادیه آفریقا که اکنون در کشور آفریقایی کیپ ورد بازداشت شده است، به مخاطره نیافتد.

با تشکر

تاریخ 1 مارس 2021، لاگوس، نیجریه.

هانیبال اوویفو اسک (Hannibal Uwaifo Esq) (LL.M) ، (MNIM) (MCI Arb)

رئیس کانون وکلای آفریقا